

Čís. 277.

Zločin vyzvědačství (§ 67 tr. z.) jest dokonán vyzvídáním bez ohledu na jeho úspěch.

Beztrestným jest vyzvídání jen takových opatření, které se činí v době míru veřejně.

U cizince nedá se mluvit o polehčující okolnosti, že trestný čin má povahu politickou.

(Rozh. ze dne 9. října 1920, Kr I. 631/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 27. července 1920, jímž byl uznán vinným zločinem vyzvědačství podle § 67 tr. z. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce vytýká stížnost, dovolávajíc se čísla 9 a) § 281 tr. ř., že otázky, uvedené v dotazníku obžalovaného, neobsahují vůbec okolností, vztahujících se na válečnou moc, nebo vojenské hájení státu, takže zde není této náležitosti skutkové podstaty zločinu dle § 67 tr. z. Síla vojska čsl. státu je prý stanovena mírovou smlouvou, jest všeobecně známa, jména velitelů se netají, jsou známa každému příslušníku vojska. Jinak by tomu bylo, kdyby obžalovaný vyzvídal okolnosti, vztahující se na hospodářskou a průmyslovou potenci státu. Stížnost však přehlíží, že obžalovaný se nedotazoval na sílu vojska dle mírové smlouvy a na okolnosti všeobecně nebo všem příslušníkům vojska známé, nýbrž na skutečný stav polní armády, počet polních divisí a přibližnou jejich sílu dle jednotlivých útvarů, pěchoty, jízdy, dělostřelectva a sborů technických, na dislokaci divisí a jména velitelů, tedy vesměs na okolnosti, které tvoří dle výroku znaleců obsah tak zvané ordre de bataille a jako takové se přísně tají, jsou známy jen několika činitelům a dle nichž lze posouditi, jak dalece jest armáda připravena k válce, jakou vojenskou cenu má její velení, jak rychlá by byla mobilisace atd. Jsou to tedy vesměs okolnosti takové, které se vztahují k válečné moci státu a jichž prozrazení by mohlo ohroziti vojenské jeho hájení. S hlediska čís. 10 § 281 tr. ř. namítá stížnost, že obžalovaný se dopustil nikoliv dokonaného zločinu vyzvědačství, nýbrž pouze pokusu, poněvadž prý v napsání dotazníku a odevzdání jeho Heleně S-ové, by vyzvěděla od svého bratra, důstojníka čsl. armády, odpovědi na dané otázky, nelze shledávati provedení trestního činu samotného. Pokus sám byl však prý spáchán prostředky nezpůsobilými, takže jest beztrestný. Použití Heleny S-ové, se kterou žije její bratr v nepřátelství, k vyzvědačství, ukázalo prý se absolutně nezpůsobilým prostředkem vzhledem k tomu, že její bratr, jako čestný muž a důstojník se ukázal nepřístupným, nehledíc ani k tomu, že nebyl s to, sděliti žádané věci, ani si opatřiti jich znalost od jiných důstojníků, když se jedná o okolnosti známé jen úzkému kruhu zasvěcených a zajisté rovněž nepřístupných osobností. Trestní čin dle § 67 tr. z. jest spáchán, jakmile někdo vyzvídá, t. j. pátrá,

slídí, doptává se na poměry a opatření vojenská v úmyslu, by o tom byla dána vědomost cizímu státu. By činnost pachatelova měla úspěch, by cizímu státu dostalo se sdělení o výsledku a, by to, co bylo vyprátráno, mělo proň cenu, se nežádá. Beztrestným jest vyzvídání jen takových opatření, která se činí v době míru veřejně, t. j. která stát sám vyhláší nebo o nichž se veřejně jedná; naproti tomu jest za všech okolností trestné vyzvídání takových opatření, která se tají, jakož i takových, která sice každý může pozorovati, ale jež v zájmu státu a vojenské jeho obrany není dovoleno cizí moci prozrazovati. V tomto případě vyzvídál obžalovaný dotazníkem u důstojníka čsl. armády složení, sílu, dislokaci a vojenskou cenu polní armády, vesměs okolnosti, vztahující se na vojenské poměry a opatření, které se tají, a to v úmyslu, by dal o tom věděti cizímu státu. Trestní čin byl dokonán napsáním dotazníku a vysláním S-ové, by opatřila naň odpověď. Poněvadž se jedná o trestní čin dokonáný, při němž nezáleží na tom, mělo-li, nebo mohlo-li míti vyzvídání úspěchu, netřeba uvažovati o tom, byla-li S-ová způsobitým prostředkem k dosažení cíle a slibovala-li její pomoc úspěch čili nic.

Rozhoduje pak o odvolání téhož obžalovaného, projevil nejvyšší soud mínění, že se nedá u cizince mluvit o polehčující okolnosti, že trestný čin má povahu politickou. Tato okolnost mohla by snad přijíti v úvahu u tuzemce, podléhajícího domácím politickým vlivům, jaké jediné možno zde míti na zřeteli, a odpadá u cizozemce, jímž jest obžalovaný, který jednal přímo proti politickým zájmům státu jej trestajícího.

Čís. 278.

Pro řízení dle § 493 tr. z. stačí úplně, že v závadných projevech jest ztělesněna objektivní povaha trestních činů, při čemž nezáleží na tom, jde-li o zprávu původní či reprodukci z listu jiného a jsou-li tu skutečnosti, jimiž mohl by se soud zabývat pouze v řízení subjektivním.

(Rozh. ze dne 9. října 1920, Kr I 693/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečné stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona takto právem:

Nálezem krajského jakožto tiskového soudu v Chebu ze dne 13. ledna 1920 a usnesením vrchního zemského soudu v Praze ze dne 16. ledna 1920 byl porušen zákon v § 493 tr. ř.

Důvody:

V čís. 6 periodického tiskopisu »Egerer Zeitung« ze dne 9. ledna 1920 byl na straně první, ve sloupci 3. otisknut článek nadepsaný »Politische Rundschau«, jenž obsahuje zejména tuto stať: »...Slovenské mužstvo pěších pluků č. 47 a 34 vztáhlo ruku na své české důstojníky. Slovenské pluky jsou téměř vesměs nespolehlivé a musí býti z demarkační čáry odstraněny a nahrazeny Čechy. Zpráva »Neuer Züricher Nachrichten« uvádí různé poklesky slovenských pluků proti kázni a dochází k závěru,